

OBLUDNY (256) *ai*

o jasne.

sg m N obłudny (33). ◇ *G* obłudnego (23); -ého (1), -(e)go (22). ◇ *D* obłudnemu (6); -emu (1), -(e)mu (5). ◇ *A* obłudn(e)go (5), obłudny (4). ◇ *I* obłudnym (6). ◇ *L* obłudnym (2). ◇ *V* obłudny (4). ◇ *f N* obłudną (14). ◇ *G* obłudnej (7); -ěj (1), -(e)j (6). ◇ *D* obłudnej (2); -ěj (1), -(e)j (1). ◇ *A* obłudną (6). ◇ *I* obłudną (6). ◇ *L* obłudn(e)j (3). ◇ *V* obłudną (1). ◇ *n N* obłudné (6); -é (1), -(e) (5). ◇ *G* obłudn(e)go (8). ◇ *D* obłudn(e)mu (1). ◇ *A* obłudn(e) (5). ◇ *I* obłudnym (3), obłudn(e)m (1) *Paprup*. ◇ *L* obłudnym (3). ◇ *pl N m pers* obłudni (18). *subst* obłudné (12); -é (1), -(e) (11). ◇ *G* obłudnych (24). ◇ *D* obłudnym (5), obłudnem (2); -em (1) *MurzNT*, -(e)m (1). ◇ *A m pers* obłudn(e) (11). ◇ *I m* obłudnymi (7), obłudn(e)mi (3); -ymi *LubPs*, *BibRadz*, *KuczbKat*, *CzechRozm*, *CzechEp*, *JanNKar*; -(e)mi *RejPos*, *RejPosWstaw*; -ymi : -(e)mi *WujNT* (1:1). *f* obłudnémi (4); -émi (2), -(e)mi (2). *n* obłudn(e)mi (1). ◇ *L* obłudnych (7). ◇ *V m pers* obłudni (12).

Sł stp notuje, Cn s.v. nieszczerzy, Linde XVI – XVIII w.

1. *Udający kogoś, stwarzający pozory, nieszczerzy, fałszywy; hypocrita PolAnt, Vulg, Cn; astutus Miech; blandus, malignans PolAnt; bilinguis, duplex, fallax, insincerus, personatus Cn (112) : GlabGad N4v; MurzNT 38v; LubPs bb4v marg; RejPos Wiecz² 95; Bo tak fłowá iáko vczynki/ fą iákoby nieiákie známioná tych rzeczy ktore káždy ná fwey myśli ma: Y dla tego Pan częfto Pháryzeufze gromiąc/ obłudnymi ie zowie. KuczbKat 340; Abowiem fie nam ftrzec rofkazano obłudney bráciey y wízelákich zabobonow y báłwochwálftwá. WujJudConf 137; CzechRozm 1v, 253; SkarŻyw 471; kápłáńftwo Zydowłkie obłudne y ścienie pobieloney podobne/ miáło iuz być obálone y zepfówáne WujNT 492, 496; KlonWor 51.*

W połączeniach szeregowych (19): V kogo oblicze od czoła aż do policzków fzyrokie á ku brodzie zakonczóne póspolicie taki bowa [!], chytri/ zazrywy/ obłudny, fwarliwy/ przewrotnego rozumu GlabGad N2v, M3, M7v, N2, O2v, O3 (9); BibRadz II 138b marg; OrzQuin I2v; RejPos 188; RejPos Wiecz² 92; WujJudConf 112; CzechRozm 112v, 246; CzechEp 164; Calep 633a; KlonWor 28.

W charakterystycznych połączeniach: obłudny(-a, -e) bog, brać (2), doktor, kapłańftwo, krol (2), krześcianin (4), sługa (2), sługa boży, uczeń, żebrak.

Wyrażenia: »faryzeuszowie obłudni« = pharisaei hypocritae PolAnt, Vulg [szyk 10:1] (11): MurzNT Matth 23/23, 25; CzechEp 208, 250; Biádá wam Doktorowie y Pháryzeufzowie obłudni: iż obchodźicie morze y ziemię WujNT Matth 23/15, Matth 23/13, 14, 23, 25, 27, 29.

»Judaszowie obłudni« (1): [Chrystus musi] Iudałze obłudne/ y Száwły teź doczáfú nie z wiadomości grzełżące/ przy boku fwym znośić: poki czas od Bogá oycá zámierzony nie przydzie. CzechEp 62.

»obłudny książe świata tego« = szatan (1): Tu iuz pewnie wiedz/ iż on duch zły á obłudny kfiąże fwiátá tego/ tuź ftoi nád tobą/ tuź rofciąga nád tobą fkrzydłá fwoie á rofkolży fwoie RejPos 114v.

»obłudni ludzie, obłudny człowiek« = hypocrita PolAnt [szyk 18:15] (22:11): GlabGad M3, M7v, N6v, O4v; MurzHist Qv; obłudny człowiecze wymi przedzyi trám zoka fwégo/ a tedy przeirzyłz ku wyięciu trzáski zoka brata fwégo. MurzNT Matth 7/5, k. 38v, 51 marg, Matth 15/7, Mar 7/6; LubPs B, O6, aa4v; KrowObr 61v, 150v, 235v; BibRadz I 281a marg, Ps 26/4, II 128b marg, 138a

marg; A nie modłać się z fercá ludzie obłudni *KuczKat* 370, 370; *RejZwierc* 42; *RejPosWstaw* [110²]; *CzechRozm* 112v; *CzechEp* 164; *KochFr* 102; *LatHar* 136; *WujNT* 248; *JanNKar* H4 [2 r.]; W ten się czas obłudnego człowieka nawięcey łtrzeż/ kiedy nałmáczniey y napowabniey mowi: kiedy ięzykiem pochlebia: kiedy rękę cáłue: kiedy się kłania y dudkuie *KlonWor ded* **2v, 28.

»obłudny nauczyciel« (1): Czo zá chytróść iełt obłudnych náuczycielow. *LubPs* P2 *marg*.

»niewiasta obłudna« (2): (*nagł*) Niewiáftá obłudna. (–) *RejZwierz* 116v, bb.

»obłudny pochlebca« (1): Więc do tego/ co przedtym przeraził obłudny Pochlébcá vcho páńfkíe/ tám iuż teraz trudny Ma przyłtęp do páná *GosłCast* 18.

»obłudny przechera« (1): Nie łzydź z ludzi/ nie mrugay powieká niełzczerá/ Nie bądź łzywym ofzułtem/ obłudnym przecherá. *KlonWor* 41.

»przyjaciel obłudny« [*szyk* 2:1] (3): Záłobá á vfkárzenie ná niewiáry przyciáło obłudnych/ iáko byli Achitofel á Iudałz. *LubPs* L3 *marg*; *Leop Eccli* 6 *arg*; *BibRadz Ps* 41 *arg*.

peryfr. »szynkarz obłudny wina słodkiego« = *kusiciel* (1): A ćic to vmieráią w Pánu ktorzy mocno zá żywotow łwoich dzyerzeli wiárę łwá vprzeymá Pánu/ á nie dáli się zwieść od niego tym łzynkarzom obłudnym tego winá łłodkiego *RejAp* 124.

»obłudny zwodnik« (1): ktorzyby łłucháli głólow iákich omyłnych/ tych to fáłefznych Prorokow á wymyłłáczow y obłudnych zwodnikow łwiátá tego. *RejPos* 188.

Szeregi: »chytry a obłudny« [*szyk* 1:1] (2): *GlabGad* O4v; [*Amurates*] przeprowiłfzy się przez morze nazwane Hellełpontu^m iáko chytry á obłudny [*vafer et astutus*] dokonanie walki przewłáczáł. *MiechGlab* 66. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 3 r.]

»fałszywy (a. fałszny) albo (i) obłudny« (2): kyedy fáłłfywi álbo obłudni bráćya chćyeli/ áby [*św. Paweł*] Titá był obrzázał/ nye vłtámpił im áni ná yednę godzínę *KromRozm III* N4v; *RejPos* 188. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 3 r.]

»kłamlivy a obłudny« (1): Nie záłiádałem z ludźmi kłamliwemi/ á z ludźmi obłudnymi nie miałem towarzysłtwá [*odivi malignantium coetum et cum impiis non sedebo*]. *BibRadz Ps* 26/4. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

»łzywý, obłudny« (1): *KlonWor* 41 *cf* »obłudny przechera«. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

»niepobożny i obłudny« (1): W tych słowiech łkryćie okázuie/ iżby Iob był niepobożny y obłudny człówiek *BibRadz I* 281a *marg*. [*Ponadto w połączenia szeregowym* 1 r.]

»obłudny a nieprawý« (1): Ty wálze bálwany/ obłudni łá á niepráwi Bogowie. *SkarŻyw* 126.

»tak prawdziwy jako i obłudny« (1): Kryłtus/ iełt w nas iáko w krześciánach półpolicie/ to iełt ták w prawdziwych iáko y w obłudnych/ ktorzy tylko imieniem łá krześciánie *RejPos Wiecz*² 92. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

»sztuczny, obłudny« (1): A w tym gdy Pan w izdebce/ ofáték rozkradną Sztuczni obłudni łłudzy/ gdy czego dopádną. *KlonWor* 57.

»wierny i obłudny« (3): O wiernym y obłudnym przyciáielu/ o podniełfieniu w myłłách/ o dułfý złólliwey/ o mowie łágodney *Leop Eccli* 6 *arg*; *RejPosWiecz*² 95 [2 r.].

»zły a obłudny« (1): *RejPos* 114v *cf* »obłudny ksiáżę łwiata tego«. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

Przen (6) :

Wyrażenia: »obłudne serce« [szyk 2:2] (4): *RejPos* [340]; *CzechRozm* 259v; *PaprUp* C3; Teraz w mych oczach wŹytko Źe zmieniło/ Obłudné Źerce wŹytko pokáziło *KochFrag* 27; *SkarKazSej* 675a.

»usta obłudne« (1): Ięzyk kłamlivy ma w nienawići vtrapionego/ á vŹthá obłudne [os *blandum*] czyniá wzruŹenie. *BibRadz Prov* 26/28.

Szeregi: »chytry a obłudny« (1): o niegodni tel [*lege*: tył] takowego abi Źiedziec miał na Źtolku ich ztak chitrem iezikiem az obłudnem Sercem. *PaprUp* C3.

»obłudny a omylny« (1) iż Źe przezeń [*przez Pana*] muŹzą zyáwić káŹde Źkrytości káŹdego Źercá obłudnego á omylnego *RejPos* [340].

»nie szacujácy ani obłudny« (1): [*Mądrość, która jest z góry, jest*] pełna miłóŹierdzia y owocow dobrych/ nie Źzácuiáca/ áni obłudna [*non iudicans sine simulatione*]. *WujNT Iac* 3/17.

»zakryty i obłudny« (1): A owy zákryte Źercá y obłudne/ ktore cícho ludźie łowiá/ á z málych przyczyn y podeyrzánia niepewnego/ złe Źerce ku drugiemu biorá *SkarKazSej* 675a.

α. *W funkcji rzeczownika: hypocrita BartBydg, Vulg, PolAnt; fictus simulator BartBydg, PolAnt (18) : BartBydg* 69, 69b; *MurzNT* 38v *marg*; *RejZwierz* 119v; Ktory nálláduie zakonu/ będzié im nápełnion/ ale obłudny będzié nim obráŹon. *BibRadz Eccli* 32/17[19], II 14d *marg*, 135d *marg*; *Limus – Obłudni, pooku patrząci. Calep* 605a; *GrabowSet* G3v, M4v; Przyidźie pan Źlugi onego w dźień ktorego Źię nie Źpodźiewa/ y w godźinę ktorey nie wzwie: y rozetnie go/ á część iego poloży z obłudnymi *WujNT Matth* 24/51; *JanNKar* H4; (Duch ś. kárności vćieka od obłudnego) ktory proŹtá drogá nie idźie [*bibl. Sap* 1/5]. *SkarKazSej* 662a; *KlonWor* **2v.

W przeciwstawieniach: »dobry, szczyry ... obłudny« (2): *KochPs* 24; Ktory władniefz y źiemią/ władniefz y w niebie Ktory Źzczyre rad mnożyŹ/ obłudne z Źwiátá WykorzeniaŹ/ y gubifz ná wieczne látá. *RybGęŹli* D2v.

Szeregi: »obłudny i nieprzyjaciel wiary« (1): Tu Źię wypifuiá obłudni y nieprzyziáciele wiáry/ á ták iefť iáwne ich opifánie iż o nich żaden wáthpic nie może *BibRadz* II 138b *marg*.

»obłudny, zły« (1): Źwiętemu ty Źwięty będzięŹ/ dobry dobremu/ Chytry przeciŹ obłudnemu/ zły przeciŹ złemu [*et cum electo electus eris et cum perverso perverteris. Vulg Ps* 17/27]. *KochPs* 24.

2. *Wprowadzający w błąd, mylący, zwodzący; fucosus Modrz (84) : RejJóz* I; *RejKup* f5v; *LubPs* G2 *marg*; Ale trudnief obáczyć co we wnátrž v páná. Bo poŹtawká obłudna Źiá ludzi zwiedzyc/ Nie wŹytkiego obaczyŹ s czym kto ná plác iedzyc. *RejWiz* 76, 87v; AnthykryŹt iefť podobny nierządnicy przeto iż zwodzi Źwiát łágodnemi y fáłzywemi náukámi y poŹtawá zwierzchniá obłudnych Ceremoniy Źwoich. *BibRadz* II 141b *marg*; Ktorzy Źobie v Dvoru Źzukáią przyiáŹni Obłudnym nabożeńŹtwem/ nie máią być wáŹni. *Prot* D4; *SarnUzn* D5 *marg*; *RejZwierz* 178, 270; PrzyiáŹni máło niewŹzędzie obłudne/ á tákowe/ iż poty trwáią/ poki Źię ták zda iákobyŹmy łáŹkę wielkich Pánow mieli. *ModrzBaz* 12v; *SkarŻyw* 35; *OrzJan* 114; *LatHar* 540; *KlonWor* 63.

W połączeniach szeregowych (2): iáko y kiedy [*antykryst*] náukę Páná Iezu KryŹtá/ z fáłżował/ Źprzewrácá/ y podeptał/ iáko krzyżow obłudnych/ zmyŹlonych/ y fáłżywych/ do koŹciółá krzeŹcijánŹkiego náproŹadził. *KrowObr* C, 188.

W charakterystycznych połączeniach: obłudna(-y, -e) ceremonia, kościół, krzyż, nabożeństwo, ofiara, postawa (2), postawka, pretekst, sprawa (4), śmierć (2), ukłęknięcie, węzeł wiary.

Zwrot: »mylić [kogo] obłudną postawą« (1): [Chodorowscy] Nie parają się niczym/ iedno zaczął fławą/ Y nie myślą nikogo/ obłudną postawą. *RejZwierz* 83v.

Wyrażenia: »obłudna chytrałość« (1): Techna – Zdrada, obłudną chytrałość. *Calep* 1050a.

»obłudna nadzieja« (2): *WisznTr* 22; O obłudna śmiertelnych nadzieio/ o prędka na wszystko złe odmiąno/ o ślepa nieprawdziwych dobr pożądlivości *WysKaz* 2.

»obłudna obłuda« (1): A tak nic się ty nie przeciw tej obłudnej obłudzie tej nędznej fortunie/ a sięgni się za oycem swym niebieskim *RejZwierc* 178v.

»pokrytość obłudna« (1): Niemalż nic szkodliwego/ a między wszystkimi/ Nad pokrytość obłudną/ występki spróżniemi. *GosłCast* 47.

»sen obłudny« (1): Żywem? czy mię ten obłudny frańcie? Który kościelnym oknem wylatuje/ A ludzkie myśli tym y owym bawi/ Co błąd na iawi. *KochTr* 15; [Mozg też napełnia [soczewica] grubymi wilgotnościami z melankoliej/ przeto bywa przyczyną bolenia głowy/ strasznych snów y obłudnych. *Cresc* 1571 173].

»obłudne słowa« (1): [Mieczysław III] Po dwakroć iednak obłudnemi słowy, Doftawał rządow przez chytre vmowy. *KlonKr* Dv.

»obłudny(-e) świat, mieszkanie« [szyk 26:22] (47:1): *OpecŻyw* 16; *RejKup* n4; *MurzHist* M2v, V3v; *LubPs* B2v, Rv marg, V3 marg, aa6v [3 r.]; *RejWiz* 103v, 163v, 190; *RejZwierz* 43, 125; *BielKron* 238; *RejAp* 64v, 76v, 127; *RejPos* 3v, 7, 180, 187v, 196 (12); [przyrodzenie nasze] przykłonnieyże iest do światła tego obłudnego/ y do nabycia omylnych przyrządów iego/ niżli do cnoty *RejZwierc* 65, 14v, 83, 141v, 191v; *KochFr* 34; *KochMRot* B4; *ReszPrz* 25; Malż się tedy sprawić k temu/ abyś moźnie boiował/ Przeciw światu obłudnemu *ArtKanc* L19, L2v; *GrabowSet* R; *LatHar* 1, 233, 239, 637; *WysKaz* 3, 48.

»obłudne wymysły, zwody świata tego« (1:1): obchodzimy thy święte dni twoie/ nie wedle wolej ani wedle rozkazania twego świętego/ ale wedle swowolenstwa tego marnego ciała naszego/ a wedle obłudnych wymysłów światła tego. *RejPos* 226v, 187v.

Szeregi: »chytry a obłudny« [szyk 3:1] (4): *RejWiz* 103v; otworzą się walki y nienawiści/ a to z nowych przyczyn/ iako z niecierplivości/ z wielkiej żądze ku pomściu/ z hardości/ z łakomstwami/ y tudzież z chytrych a obłudnych porad *LeovPrzep* B4v; Pan nasz naukę zostawić raczył/ iako mu mamy dawać odpowiedź na thy chytre a obłudne obietnice iego [szatana] *RejPos* 239v, 241v.

»obłudny i fałszywy« (1): dla iego [Symona Czarnoksiężnika] obłudnych spraw/ y cudów fałszywych/ ktore za czarami y posługą dyabelską czynił/ za Bogą mieć go sobie śmieli *SkarŻyw* 600.

»obłudny i kuglarski« [szyk 1:1] (2): Apostołowie święci/ y starego kościoła ludzie/ nic niewiedzieli/ ani slychali/ o takich kuglarskich/ y obłudnych Mistrzach. *KrowObr* 194v, 199.

»marny a obłudny« (2): A tak thu mamy pocieszliwe słowami w tym psalmie przeciw każdemu przeladowaniu naszemu tu na tym marnym a obłudnym świecie. *LubPs* B2v; *RejPos* 300.

»mizerny, (a) obłudny« (5): *RejWiz* 163v; *RejAp* 76v; nic się ty nie vnoś za światem tym nędznym/ ani za tymi mizernymi a obłudnymi sprawami a wymysłami iego. *RejPos* 277v, 316; nie moźełż inaczej

tego mizernego á obłudnego mieżkánia náłzého názwác/ iedno iáko pińmo fwiát wżytek zowie złodzieyńką klatką á łotrowńką iáłkinią. *RejZwierc* 191v.

»obłudny, (a) nędzny« [szyk 1:1] (2): Pan tey ípráwiedliwości potrzebuie [...] iżbychmy fie temu nędznemu á obłudnemu fwiátu nigdy nie dáli odłudzac á odnośic od niego *RejZwierc* 141v, 178v.

»omylny a obłudny« (2): *RejPos* 187v; Abowiem nic nas nie wvodzi nálnádniey s tey poćciwey drogi iedno omylne towárzyftwo á ich obłudne przykłády y obyczáie. *RejZwierc* 137v.

»obłudny a srogi« (1): Podobieńftwo obłudne⁸⁰ á frogiego fwyátá/ ktoryby to kroleńftwo Páńkie chcyáł zánifzczyc. *LubPs* V3 marg.

»zmyślony i obłudny« (2): Oczy żóltawe, zmyfloną pokorę y obłudne nabożeńftwo vkazuią *GlabGad* N7; *KrowObr* 88v.

3. *Niezgodny z prawdą; nieprawdziwy; fictus Vulg; fucatus Modrz* (29) : *MurzNT* 38v; *KromRozm II* e2v; [Antykryst] Bogá z iego ftolcá włáfnego ípycha/ á lam fie ná iego mieyńce/ w obłudney fwiátości/ wípina. *KrowObr* 40v, 73v, 242.

W połączeniach szeregowych (6): *KrowObr* 59, 59v, 61; Abowiem kto w mowie/ ábo we wńzelákiey powieści/ y w obyczáioch/ nic niebędzie miłował zmyślonego/ obłudnego/ y fárbowánego [nihil in moribus ficti, fucati atque fallacis amabit]/ ten záprawdę y drugim niebędzie pochlebował *ModrzBaz* 17v, 60v; *CzechEp* 203.

W przeciwstawieniach: »obłudny ... prawdziwy (3), szczyry (2)« (5): *KromRozm II* h3; *StryjKron* 667; *CzechEp* 163; Iż przez łzczere á nie obłudne przepowiedanie Apóftolńkie/ łowo Boże ieft wżytkim obiáwione: *WujNT* 2. *Cor* 4 arg, 715 marg.

W charakterystycznych połączeniach: obłudny(-a, -e) cud, czystość (2), pokuta, post, przepowiadanie, słowo, sprawa, świątobliwość, świątość (2), unizanie się, wywody, wzdychanie, zwycięstwo.

Wyrażenia: »kłamstwo obłudne« (1): [o sprzeciwnikach] oni dla pychy fwey wpádli w pomńtę ípráwnye/ A przedfię ták z onego fercá vpornego/ Dzyerzą fie w powyefcyach fwych kłamńtwá obłudne⁸⁰ *LubPs* O4v.

»obłudna(-e) przyjaźń, przyjacielstwo« [szyk 2:2] (3:1): Pátrż iáko fie Pożytek vpńtrzył náwńzem cudnie/ Chociay zwirzchu chędogo lecz ná ípodku brudnie. Tákżec też y ci wżyńcy táką bárwę máią/ Co z obłudną przyiáźnią pożytkow łzukáią. *RejWiz* 40; *RejPos* 145; *OrzJan* 15; *KlonWor* 54.

»wiara obłudna« [szyk 3:1] (4): Abowiem tám niemáńz/ áni prawdziwey náuki Pána Iezu Kryńtá fyná Bożego/ áni prawdziwego łlafowáuia [!] fwiátościámi iego/ áni żywotá vćciwego/ iedno ieft/ y náuka fáłńzywa/ y wiará obłudna/ y fwiátości fáłńzywe *KrowObr* A3v, 59, 59v, 61.

Szeregi: »fałńzywe (a. fałeczne) i (a, abo) obłudne« [szyk: 2:1] (3): *KrowObr* 114; A choćby też nalepiey rozumieli: tedy tego będą fáłeczneńmi á obłudneńmi wywody bronieć á podpierać/ iáko náifńieyńzey prawdy. *RejPos* 340; *CzechEp* 163.

»obłudny i kłamliwy« (1): Cudá Antychrińtowe będą obłudne y kłamliwe: nie iáko cudá Chrińtuńowe y świętych prawdziwe. *WujNT* 715 marg.

»łagodny a obłudny« (1): Człowiek ktory łágodneńmi á obłudneńmi łowy [blandis fictisque sermonibus] mowi do przyiáciela fwego/ zárzca fieć pońtępkom łwoim. *Leop Prov* 29/5.

»obłudny a omylny« [szyk 1:1] (2): Abowiem nie iest nikt tak sprofny aby nie obaczył iaka iesth obłudna á omylna przyiaźn á miłość miedzy ludźmi wedle tego świata. *RejPos* 145, 345v.

»(nie)zmyślony i (ani) obłudny« (3): Nic zmyślonego áni obłudnego niechay w thobie nie będzie. *BibRadz* I 9a *marg*; wżyltki grzechy ktorelmy poczynili/ miec w nienawiści y żalować za nie musimy/ by snadź iellibyłmy niektorych tylko żalowali/ zmyślona y obłudna/ á nie ona zbawienna Pokuta w nas niebyła. *KuczbKat* 205; *CzechRozm* 211v.

4. *Niewłaściwy, niesłuszny, błędny; występny, niegodziwy, grzeszny* (22) : *BibRadz* I 461; On to [Iszkaryjot] co go obłudne sprawy iego szpaca./ Co nań świat zgrzyta, nawet y dzieci kołaca. *KlonWor* **.

W połączeniu szeregowym (1): k woli nędznemu á swowolnemu żywotowi twemu bārzo krotkiemu á obłudnemu woliż włyśleć ty frogie á strązliwe głofy nád sobą czału onego ofądzienia twego. *RejAp* 98.

W przeciwstawieniu: »obłudny ... prawdziwy« (1) musiałem piérwéy obłudną Exekucyą zgánić/ á niżlim do prawdziwéy Exekucyéy przytąpił *OrzQuin* E4v.

W charakterystycznych połączeniach: obłudne(-y, -a) ciało, exekucja, pismo, sprawy, śpiewanie, ziemia, żywot.

Wyrażenia: »obłudna miłość« (1): W Piérwży kwiát moiéy młodości/ Wąż ten obłudný miłości/ Wpuścił téż był w serce moie/ Iádowité żądło swoie. *GosłCast* 41.

»obłudne mniemanie« (1): To yeft/ sprawa przyisza mego Bych czę v wiodł z obłudnego Mniemania/ któréc vroflo I zlecż było barzo poflo *RejKup* r6.

peryfr. »obłudne morze« = życie (1): nam nędznikom więcey tho przystoi/ kthorzy sie ielczce iako fwinié we błocie nurzamy á topimy w tym obłudnym morzu náfzym/ wołać ku temu Pánu *RejAp* 129v.

»myśl obłudna« [szyk 5:2] (7): *RejKup* h3; Będąc słowká cukrowne á postawká cudna/ Pożrzyłz iedno kęs dáley álic myfl obłudna. *RejWiz* 76, 101v; *RejZwierc* 237v; *PaprpPan* Hh; *JanNKar* H4 [2 r.].

»obłudne postęпки« (1): Daycie pokoy/ ma natym karánia dofyć/ ifz zna/ że łą obłudne postęпки y Czárnoksięftwá iego. *SkarŻyw* 600.

»rada obłudna« (1): Chcełzi mie ielczce żywą w domu tym zachować/ Niechćiéyże mié rádami obłudnémi pfować *GosłCast* 51.

»obłudna wiara« [szyk 1:1] (2): *SienLek* 199; drudzy zálie wżylfcy kórzy obłudný ráczéy wierze niż zdrowiu fwému folgować woleli/ sprasnie giną *OrzJan* 122.

»obłudne zmyślenie« (1): Vczyń mié Panie Boże moy [...] ćierpliwym bez szemránia/ pokornym bez obłudnego zmyślenia *LatHar* 22.

Szeregi: »fałeszny, obłudny« (1): A która sie kolwiek náuká ábo pímo nie zgadza s słowy świętymi iego/ iuż iesth fałeszne/ iuż iest obłudne *RejPos* 190.

»marny a obłudny« (1): wyftąpili Anyeli/ kthorzy mieli rozliczne pomfity [...] wylewác ná złołniki á ná niewierniki Páńskie po wżey szyrokości tej márney á obłudney ziemie. *RejAp* 131.

»obłudny a swowolny« (1): Tákże téż y to obłudne á swowolne ciało/ ktoremu więcey służymy niż iakiemu krolowi *RejZwierc* 115v.

»zły, obłudny« (1): A ták ten nász thu żywot ieft rycerftwo trudne/ Závždy z námi woiuią złe myfli obłudne. *RejWiz* 101v.

5. *Pozorny, nierzeczywisty* (2) : [Y vczyłnił mu czárt obłudnego wielbłádá/ ná którym lię zdáło być żywności dośic/ ktory blińko S. Mákárego łtánął: porozumiał iřz to byłá obłuda (iákołřz byłá) y poczył czynić modlitwę/ zá ktorą wielbłád on ziemię przepadł. *SkarŻyw* 37 (*Linde*).]

W przeciwstawieniach: »prawy, prawdziwy ... obłudny« (2): Poznay wnim prawdziwą náturę ludzką/ y ciáło nie zniebá przyniešione [...] y dziś ráne [!]/ iáko práwe/ á nie obłudne ludzkie ciáło bierze/ y krew rozlewa. *SkarŻyw* 2; Mánicheufze poraża/ ktorzy trzymáli/ że Pan Chriřtus miał nie prawdziwe ále obłudne ciáło. *WujNT* 817; [*BiałPos* 141 (*Linde*)].

6. *Płonny, znikomy, nietrwały* (6) : *GrzegŚm* [A2]; *RejZwierc* 130; Nie to/ że kogo fortuná wyřtáwi [...] Bo go śmierć fřoga ze wřzyřtkiégo zwlecze/ A cześć obłudna zá duřą vćieczce. *KochPs* 73; Próźne welełé/ idźie wřzeteczność y zdrádá Przy woźie/ y obłudnych rořkořzy grómádá. *KochMRot* Cv; bywa widźieć Mćiwy Pánie spectacula/ kthore wřzelákie one obłudne tryumphy Rzymiánow łtárych przechodzą. *ReszList* 158.

Szereg: »swowolny i obłudny« (1): Vpádliřcie/ zginęliřcie/ iefli P. Bog ná was nie weyrzy [...] ábyřcie nie o wolności řwowolney y obłudney: ále o záchowaniu zdrowia y máiętności [...] myřlili. *SkarKazSej* 696a.

7. *Ulegający błędom, wahający się, niepewny* (1) : Iáko Pan thy gwałthowniki teřtámentu řwego podawa w obłudny vmyřł *LubPs* O marg.

Synonimy: 1. chytry, dwoisty, kłamlivy, łżywy, nieprawy, omylny, pokryty, przykryty, sztuczny, zakryty; 2. chytry, fałszywy, kuglarski, omylny, zmyřlony; 3. fałszny, fałszywy, kłamlivy, niczemny, omylny, zmyřlony; 4. fałszny, zły.

Cf **NIEOBŁUDNY**